

Tito

Anutuŋe Paulo âi âlepŋe waŋep.

¹ Galane Tito, nâmâ Paulo, Anutugât hon bawa âi meman. Akto Yesu Kristoŋe Aposolo âi niŋep are mem manman. Are âmâ Anutu mem kepilânenekmapŋe Kristo nânŋaŋmâ kârikŋe akmâ âgâwaengât akto den bunŋe nânŋâm kotgâm nânŋaŋbiâ agak meme ârândân miawakyenŋiwiapgât den pat are Anutu heŋgem nengumapŋe makmâ kârige niŋep. ² Den are amâ Anutu bo hianŋimapŋe tâmbâŋe dondâ malep ain nânŋâm manman kârikŋaet makmâ hâriep. ³ Hârem âmâ manmâ sopŋânâk miawakmâ ikinŋe denŋande akmâ makmakgât âi niŋep. Amâ Anutu heŋgemnengumapŋe makmâ hârem âmâ makyenŋiwiangât âi niŋep. ⁴ Tito gâ nânŋâlân ba den pat âlepŋe nânŋâen aregât nanne dâm gogonman. Anutu Ewenenŋe akto Yesu Kristo heŋgemnengumandatŋe han kalem akmâ damunge akbela biwige sândugeâkgât ulilanŋân.

Dâtŋe meme yenŋât den.

⁵ Âi bikŋe boâk mem meteân are mem kotgâwengât Kreta haru tânâmŋân hepun gegân. Aregât makŋinân hain akmâ kepia ârândân tânlupyenŋe kat yekmâ ariwen. ⁶ Luâk siâ dosa bâlâk akto âmbâle konok olop manmâ gaep akto nan baratlupŋande Kristo nânŋaŋmâ âmâ âgâ âgâŋe bâlâk akmâ eweyenŋaet lau dowâk lokomai luâk hainare katyekben. ⁷ Dâtŋe meme siâ Anutugât âi

damun akmapne bâlene bâlâk manmap. Akto âgâ âgâne bâlâk akto bugâ kuk dowâk bo akmap. Akto tu kârikne umatneâk bo nemap. Akto bugâgât biwi owâi akto puli sikumgât egâlian bâlâk hain manmap. ⁸ Akto lombo togombiâ dowâk han kalem akmâ tân yengumap. Akto siâ me siâ âlepne hârok egâlianmap. Akto han biwi damunne akmâ âlepne mando Anutune ekto ârândân akto siâ me siâgât sapaŋe olop manmap. Hainare damungât âi waŋben. ⁹ Akto Kristogât keŋe maganŋi are paŋâk mem luâk âmbâle nâŋgâ nâŋgâyeŋe yeukne are makyenŋim âmâ bikŋande denne mem ge katberâmbiâ makyenŋimbo yeukne akbiapgât bo pâpkomap. ¹⁰ Amâ luâk bikŋande den bunne koko akmâ den yâŋne makmâ hiangim munen olop manmai. Aregât hutyeŋân âmâ Yuda luâkne dondâne Yuda hâkgât tirip are nâŋgâmbiâ humo aktâp yâk owâiŋe manmai. ¹¹ Luâk hain arekne puli sikum aregât akmâ den makmakne are dop bo are kâmot siâ siâ makyenŋim hilip yengumai. Aregât luâk hainare yâk yengât den lauyene bupkowen. ¹² Kreta gâtne yâk yengâlân gâtne propete siâne hin dêep, “Kreta luâkne âmâ sopne sopne hârok hiangimai. Soŋgo metne hinare siâ me siâ umatâk nemai.” ¹³ Nâ den are nâŋgâre bunne aktâp. Aregât gâne makmâ miwindik yekmenâ Kristogât keŋe bundâk nâŋgâ nâŋgâ yeŋande nâŋgâmbiâ mem golâ katyekto golâ manbei. ¹⁴ Hain akmâ Yuda luâk yâk yengât hânge den are akto luâkne den bunne hamianmâ hiangigât makmai den are bo nâŋgâwei. ¹⁵ Han kau kau olop manmaiŋe âmâ siâ me siâ hârokgât

nângâmbiâ kau kau akmap. Dâ luâk bikņe bâleņande biwiyeņe bigeimbo Kristogât hâkâņ akmaiņe âmâ nâņgâ nâņgâ yeņe akto han biwi yeņe hârok helenę agepgât siâ me siâ nâņgâmbiâ kau kau bo akmap. ¹⁶ Yâkņe Anutugât keiņe nâņgâmaen dâm lauyeņande hain dâmai. Dâ agak meme yeņande Anutugât kot mem bâliwerâm manmai. Luâk bâleņe are âmâ den koko akmaigât nâņgâ yeņgienņe gembo âi âlepņe membiâ ârândâņ akbiâpgât dop bo tatâp.

2

Luâk âmbâi sâmbâ yeņgât den.

¹ Gâmâ Kristogât keiņe den bunņe tatâp aregât dopņân makmâ hekatyeņgim kepikben. ² Hain akmâ luâk sâmbâ yâk hin makyeņgiwen. Tu kârikņe me siâ me siâ dondâ bo nembei. Metepirik bo akmâ âmâ han biwi yeņaet damunņe akbei. Kristogât pat âlepņe are nâņgâm heņgemgowe. Han kalem akmâ aņgi goaņgi akmâ bo hâkâņ akbei.

³ Dâ âmbâi sâmbâ hin makyeņgiwen. Anutunę yekmâ mandâp are nâņgâm hamewakbei. Galagât den hogo hogo akto den kakņân bo makbei. Akto tu kârikņaet nâņgâmbiâ humo bo akbiâp. Akto manman dâp âlepņe aregât keiņe âmbâi sigan makyeņgiwei. ⁴ Makyeņgimbiâ luâklupyene nananlupyene han kalem âlepņe akyeņgiwei. ⁵ Hain akmâ yeņaet aņun aņgim egâlianę bâleņe bâlâk manmâ emetgât siâ me siâ yeņe damunņe akmâ mem heņgemgom kinmâ luâklupyene tânyeņguwei. Âmâ bikņande Anutugât den hâkâņe dâwâigât hain akbei.

Luâk sigan yengât den.

⁶ Dâ luâk sigan hin makmâ hâwât yekben. Han biwiyenê damunne akmâ egâlian bâlene bâlâk manbei. ⁷ Akto gâmâ siâ me siâ âlepneâk hârok mem manmenâ luâk âmbâle biknande gekmâ hainâk akbai. Akto den miti are umatâk mem kâmot katmâ makyengiwen. ⁸ Hain akmâ dâp kârikne yendâp aregât dopnân makmâ heŋgemgomenâ gasalupnennde henengiwerâm kulâgâtbiâ bo akto anun anjim hepunbai.

Hoŋ bawa yengât den.

⁹ Dâ hoŋ bawa hin makyengiwen. Luâk kembulupyenê yâk yengât den lokom kinmâ hoŋ akyengiwei. Hain akmâ yâk yengât den kaknân bo makbei. ¹⁰ Hain akmâ kâmbu bâlâk manmâ siâ me siâ damunne akmâ heŋgemgombiâ humomolupyennde yekbiâ ârândân akbiâp. Hain akmâ âmâ heŋgem nengumap Anutu yâkgât den bunne are loko loko akmâ tângombiâ biknande ekbiâ ârândân akbiâp.

Yesunje pulim heŋgemnenguepgât ikinjaet lâmgom manbaen.

¹¹ Amâ hânne hânne luâk hârok âlepne akbaengât Anutugât han kalemnde miawagep. ¹² Hain arekne mem hulan nenekmâ heŋgem nengumbo Anutugât den bo nânngâmai akto hângât siâ me siâ egâlian are hepunmâ hân iren ârândân mandenne Anutunne nenekto huraguâkgât hanoko akmâ maniâm. ¹³ Hain manmâ Anutu Humo heŋgem nengumapne Yesu Kristo yâkgât pagalene miawakmâ tekteknân manman kârikne togoâkgât owâim akmâ maniâm. ¹⁴ Anutu humo heŋgem

nengumap yâkņe Yesu Kristoņe nengât hâu mem bâleņânba hulan nenegepgât akto kâmotlupņe bunņe manmâ agak meme âlepņe kârikņe akmâ mannegât ikinņaet manmanņe bo gangerâm moep. ¹⁵ Gâ kârikņeâk akmâ den are makyenġim sami den makmâ orem miwindik yekmâ makmâ henġemyenġuwen. Luâk bikņande gâ gekbiâ gewopgât damunġe manben.

3

Yesugât kâmot yenġât agak meme âlepņe.

¹ Galane, Yesugât kâmot Kreta kepiam manmai are hin makmâ totokom makyenġiwen. Kiap gawaman akto luâk kotdâ den yeņe lokowei. Akto âi keiņe keiņe âlepņe yendâp areġât owâiņeâk membei. ² Hain akmâ makmâ hilip balit akto den kuk henġân bo akbei. Yeukņe manmâ luâk hârok yeuġe yenġim metewei. Akto yeņaet nânġambiâ gewiâp. ³ Dâ nen ulikņân hainâġâk han gulip manminion. Sop ain den koko akmâ han biwi bo damunņe aktenņe siâ me siâņe dowâk oloņnenekto awam akmâ manminion. Akto egâlianġ bâleņande hikonenekto manmâ ukennenġaet akmâ sop ârândânġ kuk aknengimbiâ kuk bugâ humo miawaknengiminep. ⁴ Dâ henġem nengumap Anutu han kalemņaet akto okot âlepņe miawak nengim tek tegembo ⁵ yâkņe nen ârândânġ manmâ âi siâ meyionġât bo han kalemņaet akmâ meyion. Bo. Yâkņe ikinņe han kalemņaet akmâ manman irakņaet tuņe akto Heakņânba miawak miawak irakņande mem henġem nenguep. ⁶ Amâ Yesu Kristo henġem nengumap yâkġât akmâ konam bo

akmâ heŋgem nenguep. ⁷ Are amâ nen Kembangât han kalemŋande dosanenŋe kutigito manman kârikŋaet lâmgom mandenŋe biwinenŋe owâi akbiapgât aknengiep. ⁸ Den are amâ bunŋe dondâ aregât kârikŋe akmâ makmâ kepikmenâ Anutu nânŋaŋmaiŋe âi âlepŋe memâk manbei. Den hain arekŋe amâ luâk tânyenŋumbo agak meme âlepŋe miawakyeŋgimap. ⁹ Dâ luâk bikŋande den bambo guto aknerâm bâgilupyenŋaet kotyeŋe konmai are me kuk heŋgân den me Mosegât den nânŋâm hilipkom maganŋi goanŋi akmai den arekŋe bo tân yeŋgumap. Aregât hepunben.

¹⁰ Akto luâkŋe kâmotŋe potalakŋet dâm makyenŋimap yâk den memeŋe konok me lâuwâ maganmenâ denge bo nânŋâmbo amâ hepunmenâ ikinêâk manbiâp. ¹¹ Luâk hainare amâ nânŋâ nânŋâŋe pâit pâitŋe aregât hannande hâwâlân do bâleŋân manmâ âgâwiap aregât hamianmâ hepunben.

Den bâiŋe.

¹² Akto hâmbâi galane Atema me galane Tikiko are huŋgunyetkire gâŋgâlân togombela tânâk sopŋân Nikopoli kepien manbiangât ain nânŋâlân dowâk togom penâniŋben. ¹³ Akto hinŋe luâk den dâtŋe tângo tângo siâ kotŋe Sena akto siâ Apolo wan me wan dâpgât yetkim huŋgun yetkimenâ âi yetŋân dowâk ariwiandat. ¹⁴ Akto luâk âmbâle kâmotlupnenŋe yâkŋe gai yân tatbâigât heŋgemgo heŋgemgogât âi mem amâ luâk umburuk manmai are tânyenŋuwei, aregât keiŋe makyenŋiwen.

¹⁵ Akto galalupne luâk nâ olop mandâi hârokŋe gâ nânŋâ giŋdâi. Akto gâŋe luâk âmbâleŋe han

kalemŋe aknengimai yâk ain manmai nenŋe
nâŋgâ yeŋgimaengât makyenŋiwen. Kembangât han
kalemŋe yeŋgâlân yem âgâwiâp.

Yusugât Pat Âlep Den
The New Testament in the Timbe Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Timbe long Niugini

copyright © 1987 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Timbe

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

03f82704-6ad1-5094-a78e-e240d9f2d4f8